

Försvardepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

Vårdföretagarna har beretts tillfälle att lämna remissvar på utredningen Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65).

Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation för privat och idéburen vård och omsorg. Föreningen har cirka 2000 medlemmar med tillsammans drygt 114 000 årsanställda. Vårdföretagarnas medlemmar är bundna av kollektivavtal och är verksamma över hela landet.

Inledning

Inom alla delar av samhället finns ett utvecklat samarbete mellan offentliga och privata aktörer. I beredskapsplaneringen saknas emellertid ett utvecklat samarbete och regelverk som speglar privata aktörers centrala roll för försörjningsberedskap, infrastruktur och IT-säkerhet, för att nämna några områden. När det gäller samhällsområden som regioner och kommuner ansvarar för är det uppenbart att det saknas ett helhetsperspektiv, där såväl vård- och omsorgsföretag som fristående skolor och förskolor inkluderas i beredskapsplaneringen på ett strukturerat och rättssäkert sätt.

Det har legat utanför utredningens uppdrag att lämna förslag om privata aktörers medverkan i planeringen för det civila försvaret eller deras förmåga att upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter under fredstida krissituationer eller höjd beredskap. Utredningens författningsförslag och bedömningar påverkar dock i en del avseenden vissa privata aktörers verksamhetsförutsättningar under sådana förhållanden.

Vårdföretagarnas medlemmar som bedriver verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen där kommuner och regioner är huvudmän berörs därmed och Vårdföretagarna väljer därför att lämna ett par kortfattade synpunkter som vi bedömer särskilt viktiga för dessa verksamheters möjlighet att bidra inför och under fredstida krissituationer eller höjd beredskap.

Samordning i planering och gemensam övning

Vårdföretagarna noterar att kommuner och regioner ska utarbeta planer och vidta förberedande åtgärder för att kommunen, regionen, staten och privata aktörer i egenskap av verksamhetsutövare ska kunna hjälpa exempelvis intagna patienter, äldre och personer med funktionsnedsättning som bor i vissa särskilda boendeformer att omedelbart komma i skydd i skyddsrum eller annat skyddat utrymme vid ett väpnat angrepp. Vårdföretagarna vill betona vikten av samordning i planering och gemensam övning där privata aktörer involveras i ett tidigt skede och på likvärdiga villkor med offentliga aktörer. Vårdföretagarna vill också framföra att det idag förekommer stora skillnader i kravställande kring beredskap mellan landets kommuner vad gäller exempelvis skyddsrum och lagerhållning av vatten, livsmedel etc. Det är önskvärt och torde vara ändamålsenligt att dessa krav i möjligaste mån likställs.

Statens ekonomiska ersättning till kommuner och regioner för beredskap

När staten anslår medel till kommuner och regioner, exempelvis genom höjning av de generella statsbidragen, vilket utredningen förespråkar som huvudsaklig finansiering för den höjda beredskapen, måste dessa medel komma alla utförare till del, oberoende av driftsform. Vårdföretagarna vill betona vikten av att kommuner och regioner fördelar statlig ersättning för höjd beredskap likvärdigt mellan utförare inom vård och omsorg. Detta gäller exempelvis privata utförares kostnader för deltagande i planering, övning och utbildning, men också kostnader för anskaffning av exempelvis livsmedel, utrustning för upprätthållande av måltidsverksamheter och lagerhållning av livsmedel och nödvatten.

Avslutande kommentarer

Vårdföretagarna vill betona vikten av likvärdig inkludering av privata utförare i alla delar av samordning, planering och övning för fredstida krissituationer och höjd beredskap. Kommuner och regioner måste i varje led inkludera samtliga relevanta aktörer oberoende av driftsform.

Vårdföretagarna har härutöver inga ytterligare synpunkter.

Med vänlig hälsning

Antje Dederling
Förbundsdirektör
Vårdföretagarna

Ida Ingerö
Näringspolitisk chef
Vårdföretagarna